

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 18. februarja 2016^{*i}

„Predhodno odločanje – Direktiva 93/13/EGS – Nepošteni pogoji – Postopek za izdajo plačilnega naloga – Postopek izvršbe – Pristojnost nacionalnega izvršilnega sodišča, da se po uradni dolžnosti sklicuje na ničnost nepoštenega pogoja – Načelo pravnomočnosti – Načelo učinkovitosti – Listina Evropske unije o temeljnih pravicah – Sodno varstvo“

V zadevi C-49/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena (prvostopenjsko sodišče v Cartageni, Španija) z odločbo z dne 23. januarja 2014, ki je prispela na Sodišče 3. februarja 2014, v postopku

Finanmadrid E.F.C, SA

proti

VA,

QE,

DG,

NZ,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, podpredsednik Sodišča v funkciji predsednika prvega senata, A. Borg Barthet, E. Levits (poročevalec), sodnika, M. Berger, sodnica, in S. Rodin, sodnik,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 2. septembra 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za špansko vlado A. Rubio González, agent,

* Jezik postopka: španščina.

- za nemško vlado T. Henze in J. Kemper, D. Kuon in J. Mentgen, agenti,
- za Madžarsko M. Z. Fehér Miklós in G. Szima, agenta,
- za Evropsko komisijo É. Gippini Fournier in M. van Beek, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 11. novembra 2015
izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih [nepoštenih] pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288) in člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Finanmadrid EFC SA (v nadaljevanju: Finanmadrid) ter VG, DG in QE ter NZ glede zneskov, dolgovanih zaradi izvršitve potrošniške kreditne pogodbe.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Člen 3 Direktive 93/13 določa:

„1. Pogodbeni pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, velja za nedovoljenega [nepoštenega], če v nasprotju z zahtevo dobre vere v škodo potrošnika povzroči znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank.

2. Pogodbeni pogoj šteje za pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, če je bil sestavljen vnaprej in potrošnik zato ni mogel vplivati na vsebino določbe, zlasti v okviru vnaprej oblikovane tipske pogodbe.

Dejstvo, da sta se stranki o nekaterih vidikih pogoja ali o posebnem pogoju dogovorili posamično, ne izključuje uporabe tega člena za preostalo pogodbo, če celotna ocena pogodbe pokaže, da gre vendarle za vnaprej oblikovano tipsko pogodbo.

Če prodajalec ali ponudnik trdi, da sta se stranki o tipskem pogoju dogovorili posamično, nosi dokazno breme.

3. Priloga vsebuje okvirni in nedokončani seznam pogojev, ki lahko štejejo za nedovoljene [nepoštene].“

4 Člen 6 Direktive 93/13 določa:

„1. Države članice določijo, da nedovoljeni [nepošteni] pogoji, uporabljeni v pogodbi, ki jo s potrošnikom sklene prodajalec ali ponudnik, kakor je določeno z nacionalnim pravom, niso zavezujoči za potrošnika in da pogodba še naprej zavezuje obe stranki na podlagi teh pogojev, če je nadaljnji obstoj mogoč brez nedovoljenih [nepoštenih] pogojev.“

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da potrošnik ni prikrajšan za varstvo, ki ga zagotavlja ta direktiva, zaradi tega, ker je za pravo, ki se uporablja za pogodbo, izbral pravo države nečlanice, če je pogodba tesno povezana z ozemljem držav članic.“

5 Člen 7 Direktive 93/13 določa:

„1. Države članice zagotovijo, da v interesu potrošnikov in konkurentov obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nedovoljenih [nepoštenih] pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki.

2. Sredstva, navedena v odstavku 1, vključujejo predpise, na podlagi katerih lahko osebe ali organizacije, ki imajo po nacionalnem pravu pravni interes pri zaščiti potrošnikov, ukrepajo v skladu z zadevnim nacionalnim pravom na sodiščih ali pri pristojnih upravnih organih, da odločijo, ali so pogodbeni pogoji, sestavljeni za splošno rabo, nedovoljeni [nepošteni], tako da lahko uporabijo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe takih pogojev.

[...]“

Španska zakonodaja

6 Postopek za izdajo plačilnega naloga ureja zakon z dne 7. januarja 2000 o civilnopravnem postopku (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) (BOE št. 7 z dne 8. januarja 2000, str. 575), ki je bil nazadnje spremenjen z zakonom 1/2013 z dne 14. maja 2013 o ukrepih za krepitev varstva hipotekarnih dolžnikov, prestrukturiranju dolgov in najemu neprofitnih stanovanj (*Ley 1/2013 de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de deuda y alquiler social*) (BOE št. 116 z dne 15. maja 2013, str. 36373, v nadaljevanju: LEC).

7 Člen 551(1) LEC določa:

„Sodišče, ki mu je predložen predlog za izvršbo, izda sklep o dovolitvi izvršbe, če so izpolnjene procesne predpostavke in zahteve, če izvršilni naslov nima nobenih formalnih nepravilnosti in so predlagana izvršilna dejanja v skladu z naravo in vsebino izvršilnega naslova.“

8 Drugi pododstavek člena 552(1) LEC določa:

„Če sodišče presodi, da je mogoče katerega od pogojev v izvršilnem naslovu, ki je eden od navedenih v členu 557(1), opredeliti za nepoštenega, v roku petnajstih dni zasliši stranke. V roku petih dni po zaslišanju ustrezno odloči v skladu z določbami člena 561(1), točka 3.“

9 Člen 557(1) LEC določa:

„Če se izda sklep o dovolitvi izvršbe na podlagi [izvršilnih naslovov, ki niso niti sodni niti arbitražni], lahko dolžnik ugovarja v roku in obliki, ki sta določena v prejšnjem členu, samo če ugovor temelji na enem od teh razlogov:

[...]

7. pravni naslov vsebuje nepošten pogoj.“

10 Člen 812(1) LEC določa:

„Postopek za izdajo plačilnega naloga lahko sproži vsak, ki od drugega zahteva plačilo neto, določenega, zapadlega in izterljivega denarnega dolga v kakršnem koli znesku, če dokaže dolg v skladu s tem postopkom:

1. z dokumenti, ne glede na njihovo obliko in vrsto ali fizični nosilec, na katerem so shranjeni, ki jih je podpisal dolžnik;

[...]“

11 Člen 815 LEC določa:

„1. Če dokumenti, ki so priloženi predlogu, [...] pomenijo *prima facie* dokaz o pravici predlagatelja, ki ga potrjuje vsebina predloga, sodni tajnik odredi dolžniku, naj v 20 dneh plača predlagatelju in sodišču predloži dokaze o tem plačilu, ali pa naj pred sodiščem v ugovoru na kratko navede razloge, zakaj meni, da ne dolguje celotnega zahtevanega zneska ali njegovega dela.

[...]

3. Če iz dokumentacije, priložene k predlogu, izhaja, da zahtevani znesek ni pravilen, sodni tajnik preda zadevo sodniku, ki po potrebi izda sklep, v katerem lahko predlagatelja pozove, naj sprejme ali zavrne predlog plačilnega naloga za manjši znesek, kot ga je prvotno predlagal in ki ga določi sodnik.

V predlogu plačilnega naloga mora predlagatelja obvestiti, da če ne pošlje odgovora v največ 10 dneh ali če gre za zavrnilni odgovor, se šteje, da je ta odstopil.“

12 Člen 816 LEC določa:

„1. Če dolžnik ne izvrši plačilnega naloga ali se ne spusti v postopek pred sodiščem, sodni tajnik izda odločbo, s katero konča postopek za izdajo plačilnega naloga, in jo posreduje upniku, da ta lahko predlaga izvršbo, za kar zadostuje zgolj predlog.

2. Ko je sklep o dovolitvi izvršbe izdan, se ravna v skladu z določbami o [izvrševanju] sodnih odločb in se lahko vloži ugovor, določen v teh primerih, vendar pa predlagatelj postopka za izdajo plačilnega naloga in dolžnik, proti kateremu je uperjena izvršba, ne moreta naknadno v rednem postopku uveljavljati zneska, zahtevanega v postopku izdaje plačilnega naloga, ali vračilo zneska, pridobljenega z izvršbo.

[...]

13 Člen 818(1), prvi pododstavek, LEC določa:

„Če dolžnik pravočasno vloži ugovor, se o sporu dokončno odloči po koncu ustreznega postopka, razglašena sodba pa postane pravnomočna.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

14 VA je 29. junija 2006 z družbo Finanmadrid sklenil posojilno pogodbo v višini 30.000 EUR za financiranje nakupa avtomobila.

15 DG, QE in NZ so bili poroki, solidarno odgovorni za to posojilo v razmerju do družbe Finanmadrid.

16 Stroški odobritve posojila so bili 2,5 % glavnice, dogovorjena pa sta bila obročno odplačevanje za 84 mesecev in sedemodstotna letna obrestna mera. Za zamudo pri plačilu mesečnih obrokov je bila določena 1,5-odstopna mesečna zamudna obrestna mera ter kazen 30 EUR za vsak neplačan zapadli obrok.

17 Ker je VA v začetku leta 2011 nehal plačevati zapadle obroke, je družba Finanmadrid 8. julija 2011 odstopila od pogodbe, obravnavane v postopku v glavni stvari.

18 Družba Finanmadrid je 8. novembra 2011 v sodnem tajništvu pri Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena (prvostopenjskem sodišču v Cartageni, Španija) proti toženim strankam v postopku v glavni stvari vložila predlog za začetek postopka za izdajo plačilnega naloga.

19 Sodni tajnik pri Juzgado de Primera Instancia de Cartagena (prvostopenjskem sodišču v Cartageni) je z odločbo z dne 13. februarja 2012 ugotovil, da je ta predlog dopusten, in toženim strankam v postopku v glavni stvari naložil, naj v 20 dneh plačajo znesek 13.447,01 EUR, skupaj z obrestmi, ki so tekle od 8. julija 2011, ali pa naj odvetnik ali „procurador“ zanje vloži ugovor o izterljivosti dolga in naj pred tem sodiščem obrazložijo, zakaj menijo, da ne dolgujejo celotnega zahtevanega zneska ali njegovega dela.

20 Ker tožene stranke v postopku v glavni stvari v roku niso izvršile plačilnega naloga niti se niso spustile v postopek pred sodiščem, je sodni tajnik z odločbo z dne 18. junija 2012 v skladu s členom 816 LEC končal postopek za izdajo plačilnega naloga.

21 Družba Finanmadrid je 8. julija 2013 pri Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena (prvostopenjsko sodišče v Cartageni) vložila predlog za izvršbo navedene odločbe.

22 Navedeno sodišče je 13. septembra 2013 stranke v postopku v glavni stvari pozvalo, naj predložijo stališča zlasti o morebitni nepoštenosti nekaterih pogojev pogodbe, obravnavane v postopku v glavni stvari, ter o vprašanju, ali je ureditev v zvezi s postopkom za izdajo plačilnega naloga v nasprotju s pravico do učinkovitega pravnega varstva. Navedeno sodišče je glede zadnjega vidika poudarilo, da mu ni bil niti predan predlog za izdajo plačilnega naloga, ki ga je vložila družba Finanmadrid, niti ga ni sodni tajnik obvestil o preizkusu tega predloga in rezultatu tega preizkusa.

23 Stališča je predložila le tožeča stranka v postopku v glavni stvari.

- 24 Predložitveno sodišče navaja, da špansko postopkovno pravo v okviru postopka za izdajo plačilnega naloga določa posredovanje sodnika le, če je iz dokumentov, priloženih k predlogu, razvidno, da zahtevani znesek ni pravilen, in v tem primeru sodni tajnik preda zadevo sodniku, ali če dolжник ugovarja izdaji plačilnega naloga. Dodaja, da ker je odločba sodnega tajnika pravnomočen postopkovni izvršilni naslov, sodnik v okviru postopka izvršbe ne sme po uradni dolžnosti preučiti morebitnega obstoja nepoštenih pogojev v pogodbi, na podlagi katere je bil izveden postopek za izdajo plačilnega naloga.
- 25 V teh okoliščinah je navedeno sodišče zaradi dvomov glede skladnosti upoštevnega španskega prava s pravom Unije prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba Direktivo [93/13] razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, kakršna je veljavna ureditev španskega postopka za izdajo plačilnega naloga (člena 815 in 816 LEC), v kateri nista določena obvezna preučitev nepoštenih pogojev niti posredovanje sodišča, razen če sodni tajnik meni, da je to potrebno, ali če dolžniki ugovarjajo, saj takšna zakonodaja otežuje ali preprečuje, da bi se po uradni dolžnosti izvedel sodni nadzor pogodb, ki morda vsebujejo nepoštene pogoje?
 2. Ali je treba Direktivo 93/13 razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, kakršna je španska ureditev, ki ne omogoča, da bi se *in limine litis* v poznejšem postopku izvršbe po uradni dolžnosti preveril sodni izvršilni naslov – odločba, ki jo je izdal sodni tajnik in s katero se je končal postopek za izdajo plačilnega naloga – in obstoj nepoštenih pogojev v pogodbi, ki je bila podlaga za izdajo navedene odločbe, katere izvršba se predlaga, saj gre v skladu z nacionalnim pravom za *res iudicata* (člena 551 in 552 v povezavi s členom 816(2) LEC)?
 3. Ali je treba Listino Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, kot sta ureditev postopka za izdajo plačilnega naloga in ureditev postopka izvrševanja sodnih izvršilnih naslovov, ker ne določa sodnega nadzora v vseh primerih med ugotovitveno fazo in ker ne omogoča, da bi v fazi izvršbe sodišče, ki obravnava zadevo, preverilo odločbe sodnega tajnika?
 4. Ali je treba Listino Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki ne omogoča, da se po uradni dolžnosti preveri spoštovanje pravice do zaslišanja, ker gre za *res iudicata*?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Dopustnost

- 26 Nemška vlada dvomi o dopustnosti prvega, tretjega in četrtega vprašanja, saj naj ta predložitvenemu sodišču ne bi koristila pri razsojanju o sporu v glavni stvari. V zvezi s tem je treba navesti, da se navedeni postopek nanaša na postopek izvršbe odločbe o izdaji plačilnega naloga, ki je postala pravnomočna, in ne na postopek za izdajo plačilnega naloga. Zato odgovor glede skladnosti zadnjenedenega postopka z Direktivo 93/13 ni v ničemer povezan s predmetom navedenega spora.

- 27 V zvezi s tem je treba najprej opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča v okviru postopka, določenega v členu 267 PDEU, ki temelji na jasni ločitvi nalog med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, zgolj nacionalno sodišče pristojno za ugotavljanje in presojo dejanskega stanja spora o glavni stvari ter za razlago in uporabo nacionalnega prava. Poleg tega le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, ob upoštevanju posebnosti zadeve presoja nujnost in ustreznost vprašanj, ki jih predloži Sodišču. Zato je Sodišče, kadar se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije, načeloma dolžno odločiti (sodba Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 28 Sodišče lahko tako predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo nacionalno sodišče, zavrne le, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo dejanskih in pravnih elementov, potrebnih za to, da bi lahko koristno odgovorilo na postavljena vprašanja (sodba Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, točka 35 in navedena sodna praksa).
- 29 Vendar v tem primeru ni tako.
- 30 Treba je namreč, kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 32 sklepnih predlogov, upoštevati vsa upoštevana postopkovna pravila. Sicer je res, da španski postopkovni sistem dolžniku, ki ugovarja postopku za izdajo plačilnega naloga, dopušča izpodbijanje morebitnega nepoštenega pogoja zadevne pogodbe, vendar ta sistem ne dovoljuje, da bi bilo mogoče po uradni dolžnosti opraviti nadzor nad nepoštenostjo v fazi postopka za izdajo plačilnega naloga, če je bila ta končana z odločbo sodnega tajnika, in v fazi izvršbe plačilnega naloga, kadar je sodišču predložen ugovor zoper to izvršbo.
- 31 V teh okoliščinah je treba vprašanja, ki jih je postavilo predložitveno sodišče, razumeti v širšem smislu, in sicer, da je treba glede na potek postopka za izdajo plačilnega naloga in pristojnosti sodnega tajnika v okviru tega postopka v bistvu presoditi, ali je neobstoj pristojnosti sodnika za nadzor nad nepoštenostjo pogojev po uradni dolžnosti v okviru postopka izvršbe v skladu z Direktivo 93/13.
- 32 V teh okoliščinah in ob upoštevanju tega, da mora Sodišče predložitvenemu sodišču dati koristen odgovor, ki mu omogoča razsoditi o sporu, o katerem odloča (glej v tem smislu sodbi Roquette Frères, C-88/99, EU:C:2000:652, točka 18, in Attanasio Group, C-384/08, EU:C:2010:133, točka 19), je treba ugotoviti, da ni očitno, da razlaga prava Unije, za katero se prosi s prvim, tretjim in četrtem vprašanjem, nima zveze s stvarnostjo ali predmetom spora o glavni stvari.
- 33 Vprašanja za predhodno odločanje so zato v celoti dopustna.

Vsebinska presoja

- 34 Predložitveno sodišče s prvim in drugim vprašanjem, ki ju je treba preučiti skupaj, v bistvu sprašuje, ali Direktiva 93/13 nasprotuje nacionalni zakonodaji, kakršna je obravnavana v postopku v glavni stvari, ki sodišču, ki mu je predložen predlog za izvršbo plačilnega naloga, ne dovoljuje, da po uradni dolžnosti presodi nepoštenost pogoja iz pogodbe, ki jo je sklenil prodajalec ali ponudnik s potrošnikom, kadar organ, ki mu je predložen predlog za izdajo plačilnega naloga, ni pristojen za izvedbo navedene presoje.

- 35 Da bi bil predložitvenemu sodišču dan koristen odgovor, ki mu bo omogočil razsoditi o sporu, je treba najprej spomniti, da je Sodišče v sodbi Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349) že razsodilo o odgovornosti nacionalnega sodišča, ki jo ima v okviru postopka za izdajo plačilnega naloga na podlagi določb Direktive 93/13, kadar potrošnik ne vloži ugovora zoper plačilni nalog, ki mu je bil izdan.
- 36 V navedeni sodbi je Sodišče razsodilo zlasti, da je treba Direktivo 93/13 razlagati tako, da nasprotuje zakonodaji države članice, ki sodišču, ki mu je predložen predlog za izdajo plačilnega naloga, ne dovoljuje, da bi po uradni dolžnosti, *in limine litis* ali v kateri koli drugi fazi postopka, čeprav ima na voljo vse potrebne pravne in dejanske elemente v ta namen, presodilo nepoštenost pogoja v pogodbi, ki jo je prodajalec ali ponudnik sklenil s potrošnikom, če ta ni vložil ugovora (sodba Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, točka 1 izreka).
- 37 Treba je navesti, da je nacionalna zakonodaja v različici, ki je veljala v sporu, v okviru katerega je bil vložen predlog za sprejetje predhodne odločbe in na podlagi katerega je bila izdana sodba Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349), podeljevala sodniku, in ne sodnemu tajniku pristojnost za odločitev o izdaji plačilnega naloga.
- 38 Od reforme, uvedene z zakonom 13/2009 (BOE št. 266 z dne 4. novembra 2009, str. 92103), ki je začel veljati 4. maja 2010, pa sodni tajnik, če dolжник ne izvrši plačilnega naloga ali se ne spusti v postopek pred sodiščem, sprejme obrazloženo odločbo, s katero konča postopek za izdajo plačilnega naloga in ki je pravomočna.
- 39 Ta zakonodajna sprememba, uvedena zaradi pospešitve poteka postopka za izdajo plačilnega naloga, ni predmet dvomov, ki jih je v okviru tega predloga za sprejetje predhodne odločbe izrazilo Juzgado de Primera Instancia nº5 de Cartagena (prvostopenjsko sodišče v Cartageni).
- 40 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da kadar nacionalni mehanizmi za prisilno izvršbo niso usklajeni, so pravila za njihovo izvajanje po načelu procesne avtonomije držav članic predmet njihovega nacionalnega pravnega reda. Navzlic temu pa je Sodišče poudarilo, da morajo ta pravila izpolnjevati dva pogoja, in sicer, da niso manj ugodna od tistih, ki urejajo podobne položaje v nacionalnem pravu (načelo enakovrednosti), in da v praksi ne onemogočajo ali čezmerno otežujejo uresničevanja pravic, ki jih potrošniku podeljuje pravo Unije (načelo učinkovitosti) (glej v tem smislu sodbo Sánchez Morcillo in Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, točka 31 in navedena sodna praksa).
- 41 V zvezi z načelom enakovrednosti je treba navesti, da Sodišču niso bili predloženi dokazi, ki bi vzbudili dvom o skladnosti nacionalne zakonodaje iz postopka v glavni stvari s tem načelom.
- 42 Zlasti iz členov 551 in 552 v povezavi s členom 816(2) LEC je namreč razvidno, da sodišče, ki mu je predložen predlog za izvršbo plačilnega naloga, v španskem postopkovnem sistemu ne sme niti po uradni dolžnosti presoјati nepoštenosti – v smislu člena 6 Direktive 93/13 – pogoja pogodbe, ki jo je prodajalec ali ponudnik sklenil s potrošnikom, niti po uradni dolžnosti preučevati, ali je tak pogoj v nasprotju z nacionalnimi predpisi javnega reda, kar mora predložitveno sodišče vsekakor preveriti (glej v tem smislu sodbo Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, točka 52).

- 43 V zvezi z načelom učinkovitosti je Sodišče že večkrat opozorilo, da je treba vsak primer, v katerem se postavi vprašanje, ali neka nacionalna postopkovna določba onemogoča ali čezmerno otežuje uporabo prava Unije, preizkusiti ob upoštevanju položaja te določbe v celotnem postopku, poteku tega postopka in njegovih posebnosti pred različnimi nacionalnimi organi (sodba Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, točka 49 in navedena sodna praksa).
- 44 V zvezi s tem je treba po potrebi upoštevati načela nacionalnega pravnega sistema, kot so načelo varstva pravice do obrambe, načelo pravne varnosti in načelo učinkovitega poteka postopka (sodbi Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, C-413/12, EU:C:2013:800, točka 34, in Pohotovost, C-470/12, EU:C:2014:101, točka 51 ter navedena sodna praksa).
- 45 V tem primeru je treba ugotoviti, da so delovanje in posebnosti španskega postopkovnega sistema za izdajo plačilnega naloga take, da je postopek za izdajo plačilnega naloga ob neobstoju okoliščin, zaradi katerih sodnik posreduje v postopku in so navedene v točki 24 te sodbe, končan brez kakršne koli možnosti za nadzor, ali obstajajo nepošteni pogoji v pogodbi med prodajalcem oziroma ponudnikom in potrošnikom. Če sodišče, ki mu je predložen predlog za izvršbo plačilnega naloga, torej nima pristojnosti, da po uradni dolžnosti presoja, ali obstajajo taki pogoji, bi lahko bil potrošnik soočen z izvršilnim naslovom, ne da bi kadar koli v postopku koristil jamstvo, da se taka presoja opravi.
- 46 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da tak postopkovni sistem lahko ogrozi učinkovitost varstva, ki se skuša zagotoviti z Direktivo 93/13. Tako učinkovito varstvo pravic, ki izhajajo iz Direktive 93/13, je mogoče namreč zagotoviti le, če nacionalni postopkovni sistem, kakršen je španski sistem, v postopku za izdajo plačilnega naloga ali postopku izvršbe plačilnega naloga dovoljuje nadzor morebitne nepoštenosti pogojev v zadevni pogodbi po uradni dolžnosti.
- 47 Tega preudarka ni mogoče izpodbiti s tem, da nacionalno postopkovno pravo, kakršno je obravnavano v postopku v glavni stvari, šteje odločbo, ki jo je sprejel sodni tajnik, za pravnomočno in ji priznava učinke, ki so podobni učinkom sodne odločbe.
- 48 Navesti je treba namreč, da čeprav so pravila za izvajanje načela pravnomočnosti določena v nacionalnem pravnem redu držav članic na podlagi načela postopkovne avtonomije držav članic, je treba s temi pravili še vedno spoštovati načeli enakovrednosti in učinkovitosti (glej v tem smislu sodbo Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, EU:C:2009:615, točka 38 in navedena sodna praksa).
- 49 Glede načela enakovrednosti ni mogoče – kot je navedel generalni pravobranilec v točki 70 sklepnih predlogov – na podlagi nobenega elementa v postopku v glavni stvari sklepati, da so pravila izvajanja načela pravnomočnosti, določena v španskem postopkovnem pravu, kadar gre za zadeve, ki so zajete s področjem uporabe Direktive 93/13, manj ugodna kot takrat, ko to ni tako.
- 50 Glede načela učinkovitosti, katerega spoštovanje s strani držav članic je treba presojati zlasti glede na merila, navedena v točkah 43 in 44 te sodbe, je treba navesti, da glede na besedilo členov 815 in 816 LEC nadzor predloga za izdajo plačilnega naloga, ki ga opravi sodni tajnik, vključuje le preučitev, ali so bile formalnosti, ki veljajo za tak predlog, spoštovane, zlasti pravilnost zneska uveljavljene terjatve, glede na dokumente, priložene k navedenemu predlogu. Na podlagi španskega postopkovnega prava sodni tajnik tako ni pristojen za presojo morebitne nepoštenosti pogoja v pogodbi, ki je podlaga za terjatev.

- 51 Navesti je treba tudi, da odločba sodnega tajnika, s katero je končan postopek za izdajo plačilnega naloga, postane pravnomočna, zaradi česar je nemogoče nadzorovati nepošteno pogoje v fazi izvršbe naloga le zato, ker potrošniki niso vložili ugovora zoper nalog v za to predvidenem roku in ker sodni tajnik ni predložil zadeve sodniku.
- 52 V zvezi s tem pa je treba navesti, prvič, da obstaja nezanemarljivo tveganje, da zadevni potrošniki ne bodo vložili zahtevanega ugovora bodisi zaradi posebej kratkega roka, določenega za to, bodisi zato, ker jih stroški sodnega postopka v primerjavi z zneskom zahtevanega dolga odvrtaajo od obrambe, bodisi zato, ker ne vedo ali se ne zavedajo svojih pravic, bodisi zaradi omejene vsebine predloga za izdajo plačilnega naloga, ki ga vložijo prodajalci ali ponudniki, torej zaradi nezadostnosti informacij, ki jih imajo na voljo (glej v tem smislu sodbo Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, točka 54).
- 53 Drugič, iz predložitvenega sklepa je razvidno, da je sodni tajnik zavezan zadevo predložiti sodniku le, če je iz dokumentov, priloženih k predlogu, razvidno, da zahtevani znesek ni pravilen.
- 54 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, kot je navedel generalni pravobranilec v točki 75 sklepnih predlogov, da španska zakonodaja, ki se obravnava v postopku v glavni stvari in ki se nanaša na pravila o izvajanju načela pravnomočnosti v okviru postopka za izdajo plačilnega naloga, ni v skladu z načelom učinkovitosti, ker v postopkih, ki jih sprožijo prodajalci ali ponudniki proti potrošnikom, onemogoča ali čezmerno otežuje uporabo varstva, ki se z Direktivo 93/13 želi zagotoviti potrošnikom.
- 55 Glede na vse navedene preudarke je treba na prvo in drugo vprašanje odgovoriti, da je treba Direktivo 93/13 razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, kakršna je obravnavana v postopku v glavni stvari, ki sodišču, ki mu je predložen predlog za izvršbo plačilnega naloga, ne dovoljuje, da po uradni dolžnosti presoja nepoštenost pogoja iz pogodbe, ki jo je sklenil prodajalec ali ponudnik s potrošnikom, kadar organ, ki mu je predložen predlog za izdajo plačilnega naloga, ni pristojen opraviti navedene presoje.

Tretje in četrto vprašanje

- 56 Predložitveno sodišče s tretjim in četrtem vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali Listina, natančneje pravica do učinkovitega sodnega varstva iz člena 47 te listine nasprotuje nacionalni zakonodaji, kakršna je obravnavana v postopku v glavni stvari.
- 57 V zvezi s tem je treba poudariti, da predložitveno sodišče ni navedlo razlogov, ki so ga vodili do vprašanja o skladnosti take nacionalne zakonodaje z navedenim členom 47 Listine, in da predložitvena odločba torej ne vključuje dovolj natančnih in popolnih navedb, da bi lahko Sodišče podalo koristen odgovor na ti vprašanji.
- 58 Zato na tretje in četrto vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 59 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Direktivo Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih [nepoštenih] pogojih v potrošniških pogodbah je treba razlagati tako, da nasprotuje zakonodaji države članice, kakršna je obravnavana v postopku v glavni stvari, ki sodišču, ki mu je predložen predlog za izvršbo plačilnega naloga, ne dovoljuje, da po uradni dolžnosti presoja nepoštenost pogoja iz pogodbe, ki jo je sklenil prodajalec ali ponudnik s potrošnikom, kadar organ, ki mu je predložen predlog za izdajo plačilnega naloga, ni pristojen opraviti navedene presoje.

Podpisi

¹ Imena na strani 1 in v točkah 2, 14, 15 in 17 so bila po zahtevi za anonimizacijo nadomeščena s črkami.